

> Retouradres

ONGERUBRICEERD / GEEN MERKING

Algemene Rekenkamer
t.a.v. dhr. drs. E. Irrgang, wnd. President
Lange Voorhout 8
2514 ED Den Haag

**Ministerie van
Buitenlandse Zaken**
Directie Financieel
Economische Zaken

Datum 19 april 2023
Betreft Bestuurlijke reactie concept rapport 'EU-recht in de praktijk'

Geachte heer Irrgang,

Hartelijk dank voor uw rapport 'EU-recht in de praktijk' als resultaat van het interdepartementaal onderzoek naar de naleving van EU-recht door Nederland. Vanuit mijn coördinerende verantwoordelijkheid op het gebied van EU-beleid binnen de Rijksdienst bied ik u deze reactie aan, mede namens mijn collega's van Economische Zaken en Klimaat, Infrastructuur en Waterstaat, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Financiën en Rechtsbescherming.

Met veel belangstelling heb ik kennisgenomen van het conceptrapport waarin de Algemene Rekenkamer verslag doet van haar onderzoek naar de formele en informele procedures die tussen de Europese Commissie en lidstaat Nederland liepen bij een zestal nauw betrokken departementen over naleving van EU-recht in de periode 2010 – 2020 en naar de betrokkenheid van de ministeries en de (rijksbrede) coördinatie. Naast het rijksbrede onderzoek heeft u negen specifieke casussen bij die zes departementen rondom naleving van EU-wetgeving onderzocht.

Ik geef hieronder mijn reactie per de in hoofdstuk 8 van het rapport geformuleerde conclusie.

Coördinatie en afstemming

Ik wil benadrukken dat ik groot belang hecht aan het tijdig en correct implementeren en naleven van de EU-wetgeving. Juist mede vanwege de enorme complexiteit en het uiteenlopende bereik van de wetgeving, is de verantwoordelijkheid voor deze implementatie op het niveau van de Rijksoverheid belegd bij de beleidsverantwoordelijke ministeries. Rijksbrede coördinatie ten aanzien van implementatie door de diverse ministeries is derhalve, zoals u in uw onderzoek ook constateert, voornamelijk procesmatig georganiseerd. Interdepartementaal inhoudelijk overleg over sectoroverstijgende vraagstukken, dilemma's en knelpunten bij het implementeren van Unie-wetgeving vindt plaats, zowel binnen de gremia van de Interdepartementale Commissie Europees Recht (ICER), als op ad-hocbasis. Dit is afhankelijk van het horizontale (interdepartementale) belang van dergelijke vraagstukken, dilemma's en knelpunten.

Procedures en naleving van EU-recht

Ik deel uw visie inzake het belang van informele procedures, zoals de EU PILOT, om eventuele geschillen over de naleving van EU-recht snel op te lossen. Ik deel ook het in het rapport benadrukte belang van kennis van en inzicht in de formele en informele procedures voor de naleving van het Unierecht. In dat verband is het van belang dat de Europese Commissie onderzoekt hoe de processen en informatievoorziening rondom mogelijke schendingen van EU-recht door lidstaten transparanter en overzichtelijker gemaakt kunnen worden.

Datum
19 april 2023

In dat verband hecht ik eraan te reageren op het voorbeeld betreffende de invoering van de regelgeving over bufferstroken dat is opgenomen in de samenvatting van uw rapport. Het opnemen van dit voorbeeld, dat niet door u is onderzocht en buiten reikwijdte van dit onderzoek valt, suggereert dat het kabinet bij de betreffende casus de Unierechtelijke risico's onvoldoende heeft onderkend. Zonder een gedegen onderzoek naar de betreffende casus vind ik het niet passend dit voorbeeld in het rapport te benoemen.

Leren na afronding van procedures

U constateert terecht dat ministers het ontstaan en oplossen van geschillen over EU-recht niet op gestructureerde wijze evalueren. Dit heeft onder meer te maken met de enorme verscheidenheid aan EU-regels. Elke minister is verantwoordelijk voor het tijdig en correct naleven van EU-regels op zijn of haar beleidsterrein. Het rapport en de onderzochte casussen bieden geen aanknopingspunten voor de conclusie dat een formele structurele evaluatie zal bijdragen aan het voorkomen en oplossen van eventuele schendingen van het Unierecht. Dat neemt niet weg dat ik het belang erken om geregeld in interdepartementaal verband ervaringen uit te wisselen en stil te staan bij specifieke casussen.

Beschikbaarheid van informatie en documentatie

U concludeert dat er bij ministeries weinig informatie en documentatie beschikbaar is over problemen die burgers en bedrijven ondervinden als gevolg van de onjuiste uitvoering van EU-wetgeving. Daar wil ik de volgende kanttekeningen bij plaatsen. In de archieven zijn de klachten over Unierecht van burgers en bedrijven doorgaans niet apart gerubriceerd. Dat komt mede doordat niet in alle gevallen bij dergelijke klachten de Uniedimensie direct evident is. Dit betekent niet dat er geen archivering van klachten is. Die klachten worden doorgaans binnen de daarvoor geldende afspraken afgehandeld, maar zijn voor de Algemene Rekenkamer niet als aparte "informatie" beschikbaar.

Onderzochte casussen

Ten aanzien van de conclusies met betrekking tot de door u onderzochte casussen deel ik uw visie inzake het belang dat grote urgente vraagstukken met een Unierechtelijke dimensie gezamenlijk besproken worden. Daarbij gaat het niet alleen om (juridische) tegenspraak, maar ook om het belang voor de complexe uitdagingen oplossingen te vinden die niet alleen juridisch houdbaar zijn, maar ook maatschappelijk en financieel haalbaar en uitvoerbaar zijn. De bestaande interdepartementale overlegstructuren zoals de ICER kunnen hierbij een verbindende rol vervullen, zowel qua inhoud als qua proces.

ONGERUBRICEERD / GEEN MERKING

**Ministerie van
Buitenlandse Zaken**
Directie Financieel
Economische Zaken

Tot slot blijft het kabinet zich inzetten voor een optimale inbreng van de Nederlandse standpunten in het EU-wetgevingstraject om, tezamen met het Europees Parlement, niet alleen tot rechtmatige maar ook doelmatige en efficiënte EU-wetgeving te komen. Het is van belang om mogelijke problematische uitvoeringsgevolgen al vroegtijdig te onderkennen; bij de beoordeling van nieuwe voorstellen voor Europese wetgeving. De implicaties voor de uitvoering zijn daarom ook een vast onderdeel van de beoordeling van nieuwe commissievoorstellen (BNC). Met de voorgenomen wettelijke verankering van de EU-informatiepositie van de Staten-Generaal zet het kabinet zich ervoor in om deze informatie met de Staten-Generaal zo tijdig en volledig mogelijk te delen. Daarnaast wordt met het wetsvoorstel Instellingswet Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) beoogd dat de ATR een adviesrol krijgt bij EU-wetgevende voorstellen, waarmee in een vroeg stadium nog beter inzicht kan worden verkregen in de nationale regeldrukgevolgen.

Datum
19 april 2023

De minister van Buitenlandse Zaken,

W.B. Hoekstra